

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/72/2017
Identifikačné číslo spisu:	8415202660
Dátum vydania rozhodnutia:	02.07.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:8415202660.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu U. O., bývajúceho v D., P. XXX/XXX zastúpeného JUDr. Pavlom Zavackým, advokátom, so sídlom v Kežmarku, Hradné námestie 29, proti žalovanému AUTOCENTRUM AAA AUTO a. s., IČO: 47 918 101, so sídlom v Bratislave, Panónska cesta 39, zastúpenému Mgr. Mariánom Balážom, advokátom v Bratislave, Tešedíkova č. 59, o návrhu na vydanie veci, vedenom na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 2 C 162/2015, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 4. októbra 2016 sp. zn. 5 Co 70/2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 4. októbra 2016 sp. zn. 5 Co 70/2016 z r u š u j e a v e c m u vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 1. októbra 2015 č. k. 2C 162/2015-41 žalovanému uložil povinnosť vrátiť žalobcovi sumu 10 934 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcovi uložil povinnosť v tej istej lehote vydať žalovanému ojazdené motorové vozidlo značky OPEL Insignia č. karosérie: K., EČ: O. v mieste prevádzky žalovaného na adrese Priemyselný areál Východ 3406, Poprad. (výrok I.) Žalovanému uložil povinnosť uhradiť žalobcovi trovy konania vo výške 262,51 Eur a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. (výrok II.) Žalovanému uložil povinnosť uhradiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Kežmarok trovy konania vo výške 656 Eur a to do 3 dní odo dňa jeho právoplatnosti. (výrok III.) O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom zo 4. októbra 2016 sp. zn. 5 Co 70/2016 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou [§ 387 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)] majú predovšetkým za to, že súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že konaním žalovaného boli porušené práva žalobcu ako spotrebiteľa, tiež s tým, že ustanovenie v zmluve - jej prílohe (bod 8) o tom, že ak je v protokole uvedený údaj „možný nesúlad“ - bez garancie“, nezodpovedá predávajúci za prípadný nesúlad stavu tachometra s reálnym počtom najjazdených kilometrov, je neprijateľnou

zmluvnou podmienkou. Dôvodil, že neprijateľná zmluvná podmienka je taká, ktorá vylučuje alebo obmedzuje práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu (§ 53 ods. 4 písm. d/ Občianskeho zákonníka) a preto nie je možné súhlasiť s tvrdením žalovaného, že zaškrtnutím kolónky „bez garancie“ si len splnil svoju informačnú povinnosť. Žalobca vstúpil do záväzkového vzťahu so žalovaným, nie s iným subjektom, ktorý môže byť prípadným pôvodcom manipulácie s tachometrom, za zistený stav, neodstrániteľnú vadu, preto nesie plnú zodpovednosť o to viac, že skutočne najazdených kilometrov u vozidla bolo kvantitatívne podstatne viac.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný a navrhol ho v celom rozsahu zrušiť. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p. a dôvodnosť z § 432 ods. 1 C.s.p., lebo napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení.

3.1. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ za podstatnú považoval otázku, či v prípade ak predávajúci uvedie v protokole o skúšobnej jazde informáciu „možný nesúlad stavu tachometra a najazdených kilometrov - bez garancie“ možno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, hoci si predávajúci splnil svoju oznamovaciu povinnosť podľa § 596 OZ.

3.1.2. Podľa jeho názoru sa odvolací súd pri právnom posudzovaní veci odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu pri skúmaní splnenia podmienok zodpovednosti za vady podľa § 596 OZ, lebo najvyšší súd v rozhodnutí z 29. mája 1969 2Cz 16/69 publikovanom v Zbierke zákonov pod R 23/1970 vyslovil, že predávajúci nezodpovedá kupujúcemu za tie vady, ktoré kupujúcemu oznámil. Rovnako rozhodol aj v ďalších veciach, ako napr. vec sp. zn. 3Cdo 4/2005 alebo sp.zn. 5Cdo 269/2008.

3.1.3. Dovolateľ skonštatoval, že poskytnutie informácie o možnom nesúlade skutočného počtu najazdených kilometrov s údajom na počítadle prejdenej vzdialenosti bráni tomu, aby za existenciu tejto vady zodpovedal voči žalobcovi.

3.2. Druhá právna otázka spočívala v tom, že v prípade neodstrániteľnej vady veci má kupujúci právo na odstúpenie od zmluvy bez ďalšieho alebo len vtedy, ak tieto vady bránia jeho ďalšiemu užívaniu, t. j. „robia vec neupotrebitelnou“.

3.2.1. V tejto súvislosti konštatoval, že odvolací súd síce uviedol, že nesprávne údaje (týkajúce sa počtu najazdených kilometrov a dátumu prvej evidencie motorového vozidla) sú neodstrániteľnými vadami, avšak nezaoberal sa otázkou, či tieto vady bránia alebo nebránia kupujúcemu v ďalšom užívaní veci. Dôvodil, že pokiaľ by tieto údaje boli vadami, išlo by o neodstrániteľné vady, ktoré nebránia kupujúcemu v užívaní veci ako veci bez vady. Vyslovil názor, že odvolací súd mal posudzovať nároky žalobcu podľa § 623 ods. 2 OZ a nie § 623 ods. 1 OZ, nakoľko v danom prípade nešlo o vady, ktoré robia vec neupotrebitelnou. Odvolací súd sa preto podľa názoru dovolateľa pri riešení predmetnej otázky odklonil od právneho názoru uvedeného v judikáte R 22/83.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že odvolací súd v potvrdzujúcom rozsudku správne posúdil uvedenú právnu vec, správne aplikoval na uvedený záväzkovoprávny vzťah nielen ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce kúpnu zmluvu, ako osobitný záväzkový vzťah, ale aj ustanovenia, ktoré definujú spotrebiteľský vzťah v zmysle ustanovení Zákona o ochrane spotrebiteľa. Preto navrhol dovolanie žalovaného ako nepripustné zamietnuť.

5. Dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovoláním, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 C.s.p.) dovolateľ napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie, teda rozhodnutie vo veci samej.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. V danom prípade je v dovolaní uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

8. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu; zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna (v ďalšom texte len „právna otázka“).

9. Dovolanie podané z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci dovolateľ odôvodnil tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dvoch právnych otázok

10. Prvá právna otázka znela: či v prípade ak predávajúci uvedie v protokole o skúšobnej jazde informáciu „možný nesúlad stavu tachometra a najazdených kilometrov - bez garancie“ možno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, hoci si predávajúci splnil svoju oznamovaciu povinnosť podľa § 596 OZ.

11.1. Podľa § 596 OZ ak vec má vady, o ktorých predávajúci vie, je povinný kupujúceho pri dojednávani kúpnej zmluvy na ne upozorniť.

11.2. Podľa § 597 ods. 1 OZ ak dodatočne vyjde najavo vada, na ktorú predávajúci kupujúceho neupozornil, má kupujúci právo na primeranú zľavu z dojednanej ceny zodpovedajúcu povahe a rozsahu vady; ak ide o vadu, ktorá robí vec neupotrebitelnou, má tiež právo od zmluvy odstúpiť.

11.3. Podľa § 597 Ods. 2 OZ právo odstúpiť od zmluvy má kupujúci aj vtedy, ak ho predávajúci ubezpečil, že vec má určité vlastnosti, najmä vlastnosti vymienené kupujúcim, alebo že nemá žiadne vady, a toto ubezpečenie sa ukáže nepravdivým.

12. V aplikačnej praxi najvyššieho súdu v súvislosti s interpretáciou týchto ustanovení existuje pomerne početná judikatúra.

12.1. Napr. v rozhodnutí z 29. mája 1969 sp. zn. 2 Cz 16/1969 publikovanom v Zbierke zákonov pod R 23/1970, na ktoré dovolateľ poukazuje, najvyšší súd vyslovil, že predávajúci nezodpovedá kupujúcemu za tie vady, ktoré kupujúcemu oznámil. Upozornenie na vady veci v zmysle § 596 OZ je spôsobilé vylúčiť právo kupujúceho odstúpiť od zmluvy podľa § 597 ods. 1 OZ len vtedy, keď predávajúci dostatočne konkretizuje vadu; nestačí len všeobecné upozornenie, že predávaná vec je vadná.

12.2. V rozsudku sp. zn. 3Cdo 4/2005 dospel najvyšší súd rovnako k záveru, že upozornenie na vadu veci podľa § 596 OZ je spôsobilé vylúčiť právo kupujúceho odstúpiť od zmluvy podľa § 597 ods. 1 OZ len vtedy, ak predávajúci dostatočne konkretizuje vadu. Vychádzal z toho, že pri predaji použitej veci je potrebné rozlišovať, či ide skutočne o vadu veci, alebo len o prejav bežného opotrebenia. Upozornenie na vady veci sa musí týkať určitej vady, všeobecným upozornením, že vec je vadná, povinnosť splnená nie je. Ak splní predávajúci túto povinnosť za vady, na ktoré upozornil, nezodpovedá. Za ostatné vady, na ktoré kupujúceho neupozornil, predávajúci zodpovedá bez ohľadu na to, či o nich vedel, mohol vedieť alebo nie. Upozornenie na vady je predávajúci povinný urobiť v dobe dojednávania zmluvy, t.j. do jej uzavretia. Pre upozornenie nie je predpísaná forma, preto ani v prípade písomnej kúpnej zmluvy, nemusí byť upozornenie na vady veci obsiahnuté priamo v zmluve. Z hľadiska § 596, § 597 Občianskeho zákonníka je rozhodujúce, či a aké informácie o vadách predávanej veci poskytol predávajúci kupujúcemu pri dojednávani kúpnej zmluvy. Okolnosť, či predávajúci o vade, na ktorú kupujúceho upozornil vedel, alebo sa domnieval, že vec je bez väd, nemá pri riešení zodpovednosti za vady význam, táto zodpovednosť má povahu objektívnej zodpovednosti. Zodpovednosť predávajúceho sa vzťahuje na vady, ktoré existovali v dobe uzavretia kúpnej zmluvy i keď vyšli najavo až dodatočne.

12.3. K rovnakému záveru dospel najvyšší súd aj v uznesení z 29. apríla 2010 sp. zn. 5Cdo 269/2008.

13. Doterajšia súdna prax je teda vzácne konštantná v tom, že upozornenie na vady veci v zmysle § 596 OZ je spôsobilé vylúčiť právo kupujúceho odstúpiť od zmluvy podľa § 597 ods. 1 OZ, avšak len vtedy,

keď predávajúci dostatočne konkretizuje vadu.

13.1. V predmetnom spore informácia o počte najazdených kilometrov mohla byť v čase predaja kupujúcemu v čase predaja motorového vozidla poskytnutá tromi spôsobmi: a) údaj o počte skutočne najazdených kilometrov podľa zistení žalovaného zodpovedal údaj uvedenému na počítadle prejdenej vzdialenosti - vtedy žalovaný v protokole vyznačí „garancia stavu“ b) údaj o počte skutočne najazdených kilometrov podľa zistení žalovaného nezodpovedal údaj uvedenému na počítadle prejdenej vzdialenosti, avšak žalovaný nezistil túto skutočnosť z v tom čase verejne dostupných zdrojov, ale na základe svojich profesionálnych skúseností, berúc do úvahy technický stav motorového vozidla a mieru opotrebovania jeho súčasti - vtedy žalovaný v protokole vyznačí „možný nesúlad - bez garancie“ k čomu došlo aj v prípade motorového vozidla predaného žalovaným c) údaj o počte skutočne najazdených kilometrov podľa zistení žalovaného nezodpovedal údaj uvedenému na počítadle prejdenej vzdialenosti, pričom žalovaný túto skutočnosť zistil nielen na základe svojich profesionálnych skúseností, ale aj z verejne dostupných zdrojov - servisnej knihy, ktorú mal žalovaný s ohľadom na príslušné motorové vozidlo k dispozícii - vtedy žalovaný v protokole vyznačí „potvrdený nesúlad - bez garancie“. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nesprávne dôvodil, že predávajúci neprenechal kupujúcemu vec v stave zodpovedajúcom kúpnej zmluve. V danom prípade, predávajúci v protokole o skúšobnej jazde neuviedol, že počet najazdených kilometrov garantuje. Oznámenie, resp. „poskytnutie informácie o možnom nesúlade skutočného počtu najazdených kilometrov s údajom na počítadle prejdenej vzdialenosti“ bráni tomu, aby za existenciu tejto vady predávajúci zodpovedal voči žalobcovi.

13.2. Dovolací súd má za to, že žalovaný prostredníctvom protokolu o skúšobnej jazde dostatočne informoval žalobcu o možnom nesúlade počtu skutočne najazdených kilometrov s údajom uvedeným na počítadle prejdenej vzdialenosti a teda, žalobca v čase uzavretia kúpnej zmluvy vedel o tom, že ním kupované motorové vozidlo môže mať túto konkrétnu žalovaným označenú vadu, čo potvrdil aj svojím podpisom. Pokiaľ súdy nižšej inštancie posúdili informáciu o možnom nesúlade počtu skutočne najazdených kilometrov s údajom uvedeným na počítadle prejdenej vzdialenosti ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, urobili nesprávne. Spotrebiteľské práva žalobcu neboli nijako porušené, pretože dostal informáciu, že predávané vozidlo má vadu spočívajúcu v nesúlade skutočne najazdených kilometrov s údajom uvedeným na počítadle prejdenej vzdialenosti. Bolo iba na jeho vôli, či uzavrie kúpnu zmluvu, ktorého predmet má oznámenú vadu. Zmluvné dojednanie, v ktorom predávajúci (žalovaný) uvedie možný nesúlad stavu tachometra a najazdených kilometrov, a teda splní si svoju oznamovaciu povinnosť podľa § 596 OZ, nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Aj v spotrebiteľskom spore je vždy potrebné aplikovať § 596 a § 597 OZ.

14. Na podklade vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že v danej otázke sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.).

15. Druhou právnou otázkou v prejednávacom spore je otázka, či v prípade ak má vec neodstrániteľné vady má kupujúci právo na odstúpenie od zmluvy alebo len vtedy, ak tieto vady bránia jeho ďalšiemu užívaniu, tzv. „robia vec neupotrebitelnou“.

16. 1. Podľa § 623 OZ ods. 1 ak ide o vadu, ktorú nemožno odstrániť a ktorá bráni tomu, aby sa vec mohla riadne užívať ako vec bez vady, má kupujúci právo na výmenu veci alebo má právo od zmluvy odstúpiť. Tie isté práva prislúchajú kupujúcemu, ak ide síce o odstrániteľné vady, ak však kupujúci nemôže pre opätovné vyskytnutie sa vady po oprave alebo pre väčší počet väd vec riadne užívať.

16.2. Podľa § 623 OZ ods. 2., ak ide o iné neodstrániteľné vady, má kupujúci právo na primeranú zľavu z ceny veci.

17. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že neodstrániteľnou vadou je taká vada, ktorú nie je možné technicky odstrániť, jej existencia je predpokladom pre odstúpenie od zmluvy. Vychádzal z toho, že žalobca postupoval správne keď odstúpil od zmluvy majúcej za to, že zistené vady sú neodstrániteľné. Nezaoberal sa však už otázkou, či tieto vady (nesprávny údaj týkajúci sa dátumu prvej evidencie motorového vozidla a rovnako tak aj nesprávny údaj týkajúci sa počtu najazdených kilometrov) bránia alebo nebránia kupujúcemu v ďalšom užívaní veci.

18. V rozhodnutí publikovanom v Zbierke zákonov pod R 22/1983, najvyšší súd vyslovil, že: „otázka, či zistené prejavy vady bránia alebo nebránia riadnemu užívaniu predanej veci, nie je otázkou znaleckou, ale právnym posúdením zistených skutočností, ktoré prislúcha výlučne súdu, ktorý si na tento záver musí obstaráť potrebné podklady na vykonanie dôkazov o charaktere a rozsahu väd. Pritom toto posúdenie vychádza predovšetkým z účelu, ktorému predaná vec slúži“.

19. Ustálená prax dovolacieho súdu teda vyžaduje, aby právo na odstúpenie od zmluvy zo strany kupujúceho bolo viazané nielen na neodstrániteľné vady, na ktoré predávajúci neupozornil, ale aj na to, aby tieto vady bránili kupujúcemu v ďalšom užívaní veci. Keďže sa odvolací súd touto otázkou nezaoberal a bez ďalšieho vyslovil, že žalobca má právo na odstúpenie od zmluvy, možno uzavrieť, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.).

20. Z uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovaného v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie nielen prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, ale zároveň aj dôvodné, lebo napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

21. Najvyšší súd preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

22. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne znova o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.